

## **ВІДГУК**

**офіційного опонента, доктора медичних наук, професора Удода О. А. на дисертаційну роботу Теплої Тамари Олександрівни «Особливості перебігу, лікування і профілактики захворювань тканин пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу», подану на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук до спеціалізованої вченої ради К 61.051.08 при Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» МОН України за спеціальністю 14.01.22 – стоматологія.**

### **I. Актуальність теми.**

Захворювання пародонту відносяться до найбільш розповсюджених хворіб людства, особливо це стосується осіб старшого віку. Ці захворювання у теперішній час є головною причиною, з якої найчастіше доводиться видаляти зуби. Вважається доведеним вплив на перебіг захворювань пародонту соматичних хворіб, у тому числі захворювань спинного мозку та хребта. У той же час, ґрунтовні дослідження щодо впливу дегенеративних процесів, що відбуваються у шийному відділі хребта та призводять до суттєвого порушення магістральної гемодинаміки і до розвитку вторинних судинних розладів, до теперішнього часу у достатньому обсягу не проведені. Але ж добре відомо, яку несприятливу роль у патогенезі дистрофічно-запальних хворіб пародонту відіграють порушення мікроциркуляторного русла. До того ж, топографоанатомічні межі розташування вегетативних вузлів шийного відділу у безпосередній близькості до соматичних нервів, які іннервують щелеполицеву область, зумовлюють неминучість значного внеску вегетативно-судинних розладів у патогенез захворювань пародонту в осіб з ураженням хребта, зокрема, з ураженням міжхребцевих дисків його шийного відділу. Відомо, що негативний вплив спричиняють численні місцеві чинники, у тому числі ротова рідина, її певні біофізичні та біохімічні показники, швидкість слиновиділення, ясенна рідина, гігієна порожнини рота тощо. Однак в осіб, які страждають на захворювання пародонту за наявності ураження міжхребцевих дисків шийного відділу хребта, роль згаданих чинників залишається

невисвітленою, що призводить до неврахування їх під час призначення комплексу лікувально-профілактичних заходів щодо захворювань пародонту та, як неминучий наслідок, невисокої їх ефективності.

У зв'язку з цим, наукове завдання щодо підвищення ефективності лікування та профілактики захворювань пародонту в осіб з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу хребта є, безумовно, актуальним, тому тему дисертаційної роботи Теплої Т. О., яка стосується особливостей перебігу, лікування і профілактики захворювань тканин пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу хребта, слід вважати сучасною та, відповідно, актуальною для теперішнього стану стоматології.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри терапевтичної стоматології Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова «Особливості перебігу, лікувально-діагностична тактика та профілактика захворювань твердих тканин зубів, пародонту і СОПР при дії місцевих та загальних факторів» (№ ДР 0113U006438). Авторка була виконавцем окремого фрагменту комплексної наукової теми.

## **II. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна.**

Дисертаційне дослідження Теплої Тамари Олександрівни виконано на сучасному науковому рівні та цілком достатньому експериментальному та клінічному матеріалі. Для розв'язання наукового завдання, якому присвячено дисертаційну роботу, авторка запропонувала конкретну мету дослідження, яка полягала у підвищенні ефективності лікування та профілактики захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу шляхом опрацювання комплексної методики на основі виявлення дисбалансу в системі вегетативної іннервації, порушень магістральної гемодинаміки і мікроциркуляції в тканинах пародонту, змін стану біологічного середовища порожнини рота та їх експериментально обґрунтованої корекції. Досягнення цієї мети, у свою чергу, можливо шляхом послідовного вирішення наступних завдань, які наведені у роботі:

1. Вивчити особливості клінічного перебігу захворювань тканин пародонту при ураженні міжхребцевих дисків шийного відділу.
2. Визначити характер порушень ВНС при ураженні міжхребцевих дисків шийного відділу та його зв'язок з хронічними захворюваннями тканин пародонту.
3. Вивчити стан гемодинаміки екстракраніальних відділів брахіоцефальних судин і капілярного кровотоку в тканинах пародонту у обстежених груп хворих.
4. Дослідити характер слиновиділення, рН ротової та ясенної рідини та провести індексну оцінку рівня гігієни порожнини рота і стану тканин пародонту обстежених хворих.
5. Оцінити стан тканин пародонту на моделі експериментального остеохондрозу шийного відділу хребта у піддослідних щурів та обґрунтувати лікувально-профілактичні заходи при їх ураженні.
6. Опрацювати методику комплексного лікування і профілактики захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу та оцінити її ефективність.

Наведені завдання були вирішені з використанням сучасних та достатньо інформативних методів дослідження. Це стосується, перш за все, клінічно-рентгенологічних методів дослідження, які проводили з метою визначення глибини ПК, величини рецесії ясен, втрати епітеліального прикріплення, ІКЯ, ПЕ, стану фуркації багатокореневих зубів (методи Хемпа та Тарноу-Флетчера), стану гігієни ротової порожнини (індекси ОНІ-S, API), стану тканин пародонта (індекси РМА, PI, PSR), рентгенологічного дослідження (ортопантомографія); неврологічного обстеження – для оцінки стану ВНС; фізико-хімічних методів – для визначення рН ротової та ясенної рідини і швидкості слиновиділення; функціональних – для визначення стану магістральної гемодинаміки екстракраніальних відділів брахіоцефальних судин і капілярного кровотоку в тканинах пародонта; експериментальних методів дослідження – з метою вивчення ролі деструктивних уражень шийного відділу хребта у виникненні захворювань пародонта та обґрунтування лікувально-профілактичних заходів при їх

розвитку; статистичних – для аналізу отриманих даних та ефективності запропонованого лікування.

Наукова новизна полягає у тому, що було уточнено дані про особливості клінічного перебігу захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу. Встановлені достовірно збільшення глибини пародонтальних кишень, величини рецесії ясен, індексу кровоточивості та інтенсивності ексудації із пародонтальних кишень, а також гірші показники стану фуркації в горизонтальному та вертикальному напрямку відносно пародонтологічних пацієнтів без соматичної патології вказували на негативний вплив деструктивних уражень хребта на перебіг хвороб пародонту, поглиблення та обтяження патологічного процесу з віком. Доведено значення підвищеної функціональної активності симпатичного відділу вегетативної нервової системи у розвитку захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу. Доповнено наукові дані щодо ролі порушень гемодинаміки магістральних судин у розвитку захворювань пародонту при ураженні міжхребцевих дисків шийного відділу. Показано, що компресійне та рефлекторне порушення кровотоку у вертебробазиллярній системі у поєднанні з переважанням симпатичного тону складають умови для недостатності кровообігу у системі зовнішньої сонної артерії, яка здійснює кровопостачання тканин пародонту. Отримало подальший розвиток вивчення провідної ролі характеру слиновиділення, дисбалансу кислот та лугів у ротовій та ясенній рідині, стану мікроциркуляторного русла в тканинах пародонту та рівня гігієни порожнини рота у виникненні хронічного генералізованого пародонтиту в пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу. На моделі остеохондрозу шийного відділу хребта у піддослідних щурів вперше доведений розвиток експериментального пародонтита та встановлено поглиблення патологічного процесу на фоні прогресування деструктивних уражень міжхребцевих дисків. На цій моделі обґрунтована методика комплексного лікування і профілактики захворювань пародонту та визначений її високий терапевтичний ефект. Розроблена методика комплексного лікування і профілактики захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих

дисків шийного відділу. Застосування цієї методики сприяло досягненню клінічно-рентгенологічної стабілізації через 1 рік у 91,7% хворих з хронічним генералізованим пародонтитом початкового-I ступеня і у 76,9% – з хронічним генералізованим пародонтитом II-III ступеня, через 2 і 3 роки – відповідно, у 87,5 і 69,2%.

Для вирішення завдань дослідження проведено стоматологічне обстеження 74 хворих з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу віком від 36 до 72 років з хронічним генералізованим пародонтитом початкового-I ступеня та II-III ступеня. Обстежено також 40 соматично здорових осіб того ж вікового діапазону з такими ж захворюваннями пародонту. Обстеження хворих передбачало проведення клінічно-рентгенологічних, біофізичних та біохімічних, а також функціональних досліджень. Застосовані методи дослідження є цілком сучасними, достатньо інформативними та адекватними оголошеним меті і завданням.

Статистична обробка результатів була проведена з використанням широковідомих комп'ютерних програм для варіаційної статистики, що, у свою чергу, свідчить про їх достовірність і переконливість, а подальший аналіз та їх обговорення дають підстави вважати рівень обґрунтованості сформульованих автором наукових положень та висновків цілком достатнім.

### **III. Наукове та практичне значення дослідження.**

Наукове значення дослідження щодо теоретичних знань полягає у тому, що уточнено дані про особливості клінічного перебігу захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу. Встановлена достовірна динаміка низки пародонтальних показників, доведено значення підвищеної функціональної активності симпатичного відділу вегетативної нервової системи у розвитку захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу. Доповнено наукові дані щодо ролі порушень гемодинаміки магістральних судин у розвитку захворювань пародонту при ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу. Отримало подальший розвиток вивчення провідної ролі характеру слиновиділення, дисбалансу кислот та лугів у ротовій та ясенній рідині, стану

мікроциркуляторного русла в тканинах пародонту та рівня гігієни порожнини рота у виникненні хронічного генералізованого пародонтиту в пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу. На моделі остеохондрозу шийного відділу хребта у піддослідних щурів вперше доведений розвиток експериментального пародонтита та встановлено поглиблення патологічного процесу на фоні прогресування деструктивних уражень міжхребцевих дисків.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці та впровадженні в клініку комплексної методики лікування та профілактики захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу, що поряд з реабілітаційною терапією шийного остеохондрозу в умовах санаторію включає виконання чотирьох послідовних фаз: I фаза – усунення місцевих подразнюючих факторів, протизапальна терапія, санація порожнини рота, тимчасове шинування; II фаза – за показами хірургічне лікування; III фаза – за показами реставраційне лікування; і IV фаза – підтримуюча терапія. Запропонована методика спрямована на корекцію функціонування вегетативної нервової системи, вітамінного балансу, нормалізацію магістрального та периферичного кровотоку, усунення запального процесу в яснах, відновлення кислотно-лужної рівноваги, покращення гігієни порожнини рота та стимуляцію репаративного остеогенезу. Розроблена методика комплексного лікування і профілактики захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу, яка показала високу клінічну ефективність у найближчі та віддалені строки.

Результати дисертаційної роботи впроваджені у навчальний процес на кафедрах терапевтичної стоматології вищих медичних навчальних закладів та у клінічну практику санаторно та лікувальних профільних закладів практичної охорони здоров'я.

#### **IV. Оцінка змісту роботи. Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення.**

Дисертаційна робота Теплої Т. О. «Особливості перебігу, лікування і профілактики захворювань тканин пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу» викладена літературною українською

мовою на 187 сторінках основного тексту (загальна кількість сторінок друкованого тексту – 228) і складається з вступу, огляду літератури, опису матеріалів і методів дослідження та лікування, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій, переліку використаних джерел літератури, який включає 264 найменування, 2 додатки. Робота ілюстрована 26 таблицями та 37 рисунками.

**Вступ** дисертації на 7 сторінках містить обґрунтування актуальності виконаного дисертаційного дослідження, зв'язок роботи з науковими програмами, планами. Викладені також мета та завдання дослідження, які є певним чином етапами її досягнення, визначені об'єкт, предмет та методи дослідження, наведені наукова новизна одержаних результатів та їх практичне значення, зазначені особистий внесок здобувача, результати апробації дисертації та публікації. Визначені авторкою завдання дослідження цілком аргументовані, обґрунтовані та адекватні оголошеній меті.

**Зауважень** до вступу немає.

**Розділ 1** присвячений огляду літератури щодо особливостей клінічного перебігу, лікування та профілактики уражень тканин пародонту у пацієнтів із загально-соматичними захворюваннями та викладений на 26 сторінках. У двох підрозділах детально описано розповсюдженість, клініку та діагностику захворювань пародонту у хворих з ураженням органів і систем, а також їх профілактику та лікування, які є загальноприйнятими та обґрунтованими відповідними дослідженнями. У наступному підрозділі 1.3 наведена цікава та конкретна інформація щодо перспектив застосування природних лікувальних факторів курорту Хмільник. Проаналізовано значну кількість літературних джерел, у тому числі дисертаційних робіт, патентів, а також англомовних джерел. Розділ завершується розгорнутим підсумком з обґрунтуванням обраної для дослідження теми, зазначенням її актуальності, авторка також окреслює завдання, які необхідно вирішити, та шляхи для цього. Зміст розділу, що аналізується, повною мірою відповідає обраному авторкою напрямку дисертаційної роботи. Суттєвих **зауважень** до розділу немає.

**Розділ 2 «Матеріали і методи дослідження та лікування»** викладений на 27 сторінках і складається з 8 підрозділів, містить 1 таблицю та 3 рисунки. У першому підрозділі представлені клінічно-рентгенологічні методи дослідження порожнини рота та характеристика обстежених хворих, а далі послідовно описані застосовані методики дослідження з наведенням їх обсягу та особливостей виконання. У наступних підрозділах наведені методи дослідження: індексна оцінка гігієни порожнини рота і стану тканин пародонту, методи визначення швидкості слиновиділення, рН ротової та ясенної рідини, дослідження стану вегетативної нервової системи, вивчення характеру гемодинаміки екстракраніальних відділів брахіоцефальних судин і мікроциркуляторного русла пародонту, експериментальне дослідження, методика комплексного лікування та профілактики захворювань пародонта у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу, статистичні методи дослідження. Використані методи дослідження адекватні меті і завданням, сучасні, інформативні, забезпечують високий рівень достовірності отриманих даних. **Зауважень** до розділу немає.

**Розділ 3 «Експериментальне обґрунтування методу комплексного лікування захворювань пародонту при ураженні міжхребцевих дисків шийного відділу»** викладений на 36 сторінках, містить 25 рисунків, які являють собою фотознімки гістологічних препаратів. Інформація даного розділу стосується результатів експериментального дослідження, яке було проведено на лабораторних тваринах, зокрема, білих щурах. Була вивчена та детально описана мікроскопічна структура хребців та міжхребцевих дисків, ясен, пародонту, альвеолярних відростків та підщелепних слинних залоз інтактних щурів та щурів, які підлягали експериментальному моделюванню остеохондрозу. Значний обсяг розділу був присвячений результатам мікроскопічного дослідження побудови ясен, пародонту, альвеолярних відростків та підщелепних слинних залоз щурів, яким за моделювання остеохондрозу проводили адаптоване до експериментальних умов традиційне (за відповідними протоколами) лікування генералізованого пародонтиту, а також комплексне лікування, яке включало лікувально-профілактичні заходи за



запропонованою методикою, що передбачало місцеве застосування радоново-вуглекислих вод разом з аплікаціями рекомендованого препарату і загальну терапію з медикаментозними засобами певного спрямування.

Слід зазначити, що наукова інформація відображає, безперечно, нові підходи в експериментальних дослідженнях, містить уточнені методологічні прийоми щодо експериментальних умов, вона викладена докладно, детально та переконливо, як це і має бути щодо обґрунтування запропонованого комплексу лікувально-профілактичних заходів. У розділі велика кількість ілюстрацій, це хотілося б підкреслити окремо, вони повною мірою доречні, важливі та яскраві, дуже добре доповнюють текстовий матеріал. Розділ закінчується підсумком експериментального дослідження.

**Зауваження**, які стосуються цього розділу, цілком незначні. У поодиноких випадках, як, наприклад, на стор. 67, була порушена послідовність розміщення рисунків та посилання на них, зокрема, на рис. 3.1 та 3.2. Деякі орфографічні помилки та інколи повторення у тексті стійких одноманітних висловів під час описання мікропрепаратів, загалом, не знижує добре враження від цікавої та ґрунтовної інформації, яка наведена у розділі.

**Розділ 4 «Результати клінічних, фізико-хімічних та вегето-судинних досліджень пацієнтів із захворюваннями пародонту, поєднаних з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу»** складається з п'яти підрозділів на 33 сторінках. Перш за все, у розділі наведені результати клінічно-рентгенологічного обстеження пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу та пацієнтів без загальносоматичних захворювань щодо їх пародонтального статусу. Досліджені показники стану вегетативної нервової системи за певними ознаками та критеріями, гемодинаміка екстракраніальних відділів брахіоцефальних судин, стан периферичного кровообігу в тканинах пародонту. У подальших підрозділах, зокрема, 4.4 та 4.5, наведені результати дослідження в осіб обстеженого контингенту швидкості слиновиділення, кислотно-лужної рівноваги ротової та ясенної рідин, а також стану гігієни порожнини рота та пародонту. Викладений у розділі матеріал важливий з точки зору обґрунтування ролі ушкодження міжхребцевих дисків шийного відділу у

розвитку та перебігу захворювань пародонту, він вказує на необхідність застосування певних заходів з впливу на такі ураження у комплексному лікуванні захворювань пародонту. Розділ містить 6 якісних за зображенням рисунків та 14 таблиць, які несуть великий обсяг інформації та підкреслюють її значущість.

Щодо зауважень, то, виходячи з назви підрозділу 4.1, можливо, слід було б навести приклади результатів рентгенологічного дослідження стану кісткової тканини щелеп.

**Розділ 5 «Ефективність методу комплексного лікування та профілактики захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу»** викладений на 34 сторінках, включає шість підрозділів та містить 3 рисунки та 11 таблиць. У цьому розділі авторка наводить найважливіші результати клінічно-рентгенологічного дослідження стану пародонту у пацієнтів різних вікових груп з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу та без загальносоматичної патології після проведення традиційного лікування хронічного генералізованого пародонтиту різного ступеня та за розробленою методикою його комплексного лікування. Зважаючи на наявність у цій методиці заходів з терапії шийного остеохондрозу та значної кількості реабілітаційних процедур, особливо цікавим видається дослідження стану вегетативної нервової системи у таких пацієнтів під впливом лікування, а також дослідження гемодинаміки екстракраніальних відділів брахіоцефальних судин і капілярного кровотоку в пародонті. Окремо авторка описує динаміку показників швидкості слиновиділення, кислотно-лужної рівноваги, гігієни порожнини рота, стану пародонту після лікування за різними індексами. Високу ефективність розробленого комплексного лікування захворювань пародонту в осіб з ушкодженням міжхребцевих дисків шийного відділу в порівнянні з традиційним необхідно вважати цілком доведеною. Це підтверджують віддалені результати спостереження, які авторка наводить у підрозділі 5.6, який завершує розділ. Викладення інформації, обґрунтованої статистичними методами обробки, є цілком переконливим та логічним. Усі порівняння показників за визначеними критеріями повною мірою коректні. Не

зовсім доцільним, і це слід вважати **зауваженням**, здається завершення викладення результатів клінічного дослідження, на яких, власне, ґрунтуються клінічні висновки та анонсується досягнення мети дисертаційної роботи, двома рисунками. Можливо, їх слід було б навести у тексті підрозділу 5.6 дещо раніше. Іноді зустрічаються не зовсім вдалі стилістичні вирази, як, наприклад, на стор. 136. Загалом, незначні **зауваження** суттєво не впливають на добре враження від викладеної у розділі великої за обсягом та важливої інформації, яка фактично є кінцевим підсумком дисертаційного дослідження.

В **«Аналізі та узагальненні отриманих результатів дослідження»**, що розміщено на 14 сторінках, міститься обговорення достатньо великого за обсягом отриманого фактичного матеріалу, значної кількості показників, отриманих проведених експериментальних досліджень та клінічних спостережень. Наведена у дискусійному характері інформація та її інтерпретація свідчать про те, що авторка зуміла добре обґрунтувати наукові положення, які впливають за підсумками роботи, та досягти вирішення поставленого наукового завдання. **Зауваження** відсутні.

**Висновки**, що містяться на 3 сторінках, логічно впливають з результатів проведених досліджень та повною мірою відповідають поставленим меті та завданням.

**Практичні рекомендації** мають чітку практичну спрямованість.

Слід зазначити, що висновки дослідження та практичні рекомендації повністю ґрунтуються на отриманих в роботі результатах, вони повною мірою аргументовані та переконливі.

**Значення для науки і практики, шляхи використання результатів дослідження.** Дисертаційній роботі Теплої Т. О. «Особливості перебігу, лікування і профілактики захворювань тканин пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу» притаманний високий науково-методичний рівень.

Автореферат дисертації Теплої Т. О. за своєю структурою відповідає чинним вимогам. За змістом автореферат є ідентичним положенням, викладеним у дисертації, та повною мірою відбиває основний зміст роботи.

За темою дисертаційної роботи опубліковано 9 наукових праць, серед яких 5 статей у наукових фахових виданнях, рекомендованих ДАК МОН України, у тому числі 4 – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз, та 4 тези у збірниках науково-практичних конференцій.

Результати дисертаційного дослідження достатньо оприлюднені на науково-практичних конференціях.

Загалом, дисертаційна робота має важливе наукове і практичне значення для клінічної та теоретичної медицини, зокрема, стоматології. Принципових **зауважень** щодо оформлення і викладення матеріалу в дисертації немає.

В плані дискусії хотілося б почути пояснення на ряд **питань**:

1. Як Ви можете пояснити зв'язок уражень міжхребцевих дисків шийного відділу з розладами кровопостачання тканин пародонту?

2. Для гідромасажу ясен Ви рекомендуєте обирати радонові води. У чому перевага застосування саме радонових вод для проведення даної процедури?

3. В експериментальних дослідженнях Ви моделювали шийний остеохондроз. Чи моделювали Ви у лабораторних тварин генералізований пародонтит? Яким чином?

### **Висновок**

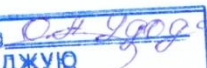
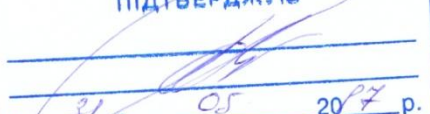
Дисертаційна робота Теплої Тамари Олександрівни **«Особливості перебігу, лікування і профілактики захворювань тканин пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу»**, що представлена на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке виконане на високому науково-методичному рівні та має безперечне наукове та практичне значення. Робота містить новий підхід до вирішення актуального наукового завдання щодо підвищення ефективності лікування та профілактики захворювань пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу шляхом опрацювання комплексної методики на основі виявлення дисбалансу в системі вегетативної іннервації, порушень магістральної гемодинаміки і мікроциркуляції в тканинах пародонту, змін стану біологічного середовища порожнини рота та їх експериментально обґрунтованої корекції. За своєю

актуальністю, метою і завданнями, обсягом, достовірністю та обґрунтованістю отриманих результатів дослідження, їх науковою новизною, практичною значимістю та висновками дисертація Теплої Т. О. «**Особливості перебігу, лікування і профілактики захворювань тканин пародонту у пацієнтів з ураженням міжхребцевих дисків шийного відділу**» відповідає п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 року (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 року та №1159 від 30.12.2015 року), а її авторка Тепла Тамара Олександрівна заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.22 - стоматологія.

Офіційний опонент:  
професор кафедри стоматології №1  
Донецького національного  
медичного університету  
МОЗ України,  
доктор медичних наук, професор

  
Удод О. А.



Власноручний підпис   
ПІДТВЕРДЖУЮ  
  
« 31 » 05 2017 р.

Відсутність офіційного опонента  
нарізано у спец. рафу К 61.051.08  
02.06.2017 р.

Виконувач секретаря

 О.В. Кітмасова